

Hele taget gennem hele Lovgivningen, saavel i Anordningen af 1814 som i Anordningen af 1844, en bestemt Skilsmisse mellem disse to Punkter, som ikke kan opheves ved denne enkelte Lov om et ganske enkelt specielt Tilfælde. Jeg maa derfor tillade mig at spørge den høitæredede Minister, om jeg ikke i den Henseende befinder mig i fuldkommen Overensstemmelse med den Opfattelse, som er den herskende i Kultusministeriet, og om altsaa ikke den ærede Landsthingsmand har misforstaaet den høitæredede Minister, naar han troede, at han billigede hans Fortolkning.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg beklager, at jeg maa have udtalt mig meget ulykkelig, naar jeg ikke er bleven forstaaet saaledes, at jeg er i væsentlig Overensstemmelse med den ærede Landsthingsmand, som nu satte sig. Jeg har talt om, at Loven af 2den Mai 1855 tillod privat Undervisning, altsaa at holde Børnene borte fra Skolen paa de Villkaar, at de mødte til den offentlige Examination, og jeg har dernæst omtalt, hvorledes det paa Landet havde formet sig saa, at denne private Undervisning var gaaet over til at blive Skolehold, og at Benævnelsen „privat Skole“ nu kommer frem som Udtryk for disse Skoler, som saaledes paa Basis af Loven af 2den Mai 1855 have dannet sig udelukkende paa Landet. Jeg maa endvidere erindre om, at jeg protesterede mod Endringsforslaget om at udelade Ordene „udenfor Kjøbenhavn“, fordi man derved, idet Udcastet nævner private Skoler og ikke privat Undervisning, pludselig vilde omstøbe den hele kjøbenhavnske Skoleorganisation, som er saa vidt forgrenet og indviklet, at vi ikke nu ved et Pennestrøg skulde omstyrte den.

Frolund: Jeg kjenner meget godt, hvorledes Organisationer er i Kjøbenhavn; den kan være indviklet nok, men hvorledes den kan siges at være mere indviklet, end Organisationer er over hele Landet, er mig usatteligt. Jeg skal dernæst bemærke, at jeg endnu ikke aldeles har forstaaet den ærede Kultusminister. Jeg har ikke faaet nogen klar Forestilling, om mit Spørgsmaal bliver besvaret med Ja eller

Nei, om der efter Loven af 2den Mai 1855, eller overhovedet efter den gjældende Lovgivning, gjælder nogen anden Ret for Landet end for Kjøbenhavn. Loven af 2den Mai 1855 er aldeles klar; den gjør ingen Undtagelser, den stiller Landet og Kjøbenhavn lige. Den ærede Rigsdagsmand, der sidder ligeoverfor mig (Brig), undrede sig over, at jeg ikke ved en tidligere Leilighed havde omtalt denne Lov, og han fandt det modsigende. Han maa have Lov til at dømme derom som han vil, men jeg vil dog tillade mig en Bemærkning, som jeg allerede har gjort forrige Gang: Hvad Betydning har det, forudsat at man indrømmer, at Loven af 1855 er given og er gjældende lige saavel for Kjøbenhavn som for Landet? Hvad kan det da hjælpe, at man siger til Forældrene: I maae sørge for Eders Børns Undervisning, men ikke lade dem undervise hos Peer eller hos Poul, ikke hos Jacob og ikke hos Lise. Saaledes kan den halve By regnes op, saa at Retten til at sørge for sine Børns Undervisning bliver til Ingenting. Jeg synes, at der er en Modsigelse i denne Fortolkning. Naar Børnene kun kunne komme sammen til Undervisning, maa man gjerne kalde det med et andet Navn end Skole, naar man blot giver Forældrene Ret til at vælge Lærere til deres Børn, og sende dem, hvorhen de ville.

Brig: Det er dog uægtelig Noget, naar man, istedetfor at tidligere enhver Mand skulde sende sine Børn i en Skole, og de, hvis Børn ikke mødte i Skolen, skulde godtgjøre, at Børnene bleve underviste af en theologisk Kandidat eller Seminarist, nu siger, at Enhver maa sørge for sine Børn, hvordan han vil, og kun hvert Aar skal lade Børnene møde ved Examen og godtgjøre, at de have visse Kundskaber. Denne Ret har enhver Mand, men det er vidt forskjelligt fra at holde Skole. Naar man vil udvide denne Ret for de enkelte Forældre til at sørge for deres Børns Undervisning dertil, at Enhver i Kjøbenhavn skal have Ret til mod Betaling at samle en Mængde Børn omkring sig og meddele dem saadan Undervisning, som man betegner som Skoleundervisning, saa gaaer man langt videre. Hvorvidt det er rigtigt eller ikke, er et ganske andet Spørgsmaal, hvorom